

Ljudi i mjesta (Visages,villages 2017.) dokumentarni film

Režija, scenarij i glavni glumci: Agnes Varda i JR

Putovanje kroz suprotnosti intimnog i kolektivnog pamćenje,kolektivni happening ili artistski performance s naturšćicima?

Na ovom putovanju zaustavljamo se na postajama sjećanja ljudi, koji čak niti ne misle da bi njihova sjećanja mogla biti interesantna ili važna. Ti "mali ljudi" ulaze u foto kamion JR-a, a izlaze kao giganti. U vizualnom i ljudskom pogledu.

Suprotnosti počinju već kod ova dva suučesnika, Agnes i JR.

Ona je otvorena, afirmirana, snimateljica, fotografkinja i o njenih 89 godina postojanja i profesionalnih uspjeha, znamo skoro sve. Ne libi se otvoreno suočavati s gubljenjem vida i iščezavanjem, koje se približava s godinama. Osim izravno govoreći o sebi, o tome progovara bilježeći ina nestajanja, priča o sudbini fantomskog turističkog sela (nešto kao naše Haludovo), o nestajanju rudarskog naselja, u kojem stvara mural- - posvetu jedinog preostaloj stanovnici, Jeanine Carpentre.

Suprotno njoj, o JR-u, osim što ima 33 godine, malo fizionomijom i šeširovom podsjeća na J.L. Godarda, naziva sebe urbanim artistom, fotograf je i neizmjerljivo voli svoju 100 godišnju baku, ne znamo skoro ništa.

Ali budući da, po vlastitim riječima "nije angažiran" nego "angažirajući" on, osim što angažira Agnes Vardu, uspijeva to sa još puno drugih anonimnih ljudi.

Ovaj par vagabonda putuje, susreće ljude, zna im se obratiti na način, da se oni zauzvrat otvoreno obraćaju nama.

Čini se da dotiču samo lijepe stvari iz života svojih izabranih sugovornika, nitko se ne žali, nijedna gorka riječ ili kritika nije izrečena.

Samo izbor nositelja priča i lokacija murala je svojevrsna kritika bez riječi. Umijeće kritiziranja slikom i snimkom.

Privole na sudjelovanje jednu konobaricu, jednog ratara, uzgajivačicu koza, lučke radnike, njihove supruge, radnike kemijske industrije, daju glas onima koji ga nisu navikli imati. A pri tome JR čak nikada ne skine svoje zatamnjene naočale.

Jedino je Godard nepristojno izbjegao najavljeni posjet prijateljice. Varda iako razalošćena, nije uzvratila prijezirom, na možda, ipak nehوتيčni prijezir, velikog redatelja ("Le Mepris" -Prijezir, 1963, J.L. Godard).

Upravo suprotno, velikodušno, odlučila ga je i dalje voljeti.

Kroz njihove priče nastaju murali, koji nisu samo svjedočenje života njihovih slučajnih suputnika, nego su (opet), sušta suprotnost billboardima, sa kojih nam se inače superiorno smješe manekeni jednog boljeg života, koji ćemo dosegnuti koristeći ovaj ili onaj proizvod.

Čini se da se scene nižu nasumično, spontano. Čak i sama Varda kaže da voli davati prostor "slučajnom" pa onda, radoznalo prati kamo će je ta slučajnost dovesti.

Ponekad, ipak diskretno dirigira slučajnost.

Tako iz intervjua radnika koji je zadnji dan na poslu saznajemo da se on osjeća "kao da hoda po rubu litice".

A JR, u priči koja slijedi, nailazi na stari, bunker-gromadu, koji se s litice sručila na plažu i postaje podloga za mural. Projicira staru Vardinu fotografiju Guy Bourdina. To čini pod kutom, koji ostavlja dojam da se Bourdin ljuljuška u kolijevci, ali sama gromada sugerira da je to istodobno i grobnica. Možemo je iščitati kao Vardinu posvetu prijatelju, modnom fotografu koji je preminuo od raka 1991, a koji je odbio primiti nagradu Ministarstva kulture Francuske. (Opet kritika bez riječi?)

Sutradan, plima je isprala mural, iščezao je kao i sve drugo što na ovom putu kroz život iščezava, ali je dok je postojalo, zaustavljalo je dah i bilo vrijedno življenja.

Baš kao i ovaj film.

Silva Čičak-Mavriček

Program "Filmski Kritičari 54+"